

КАНАДА

часопис просвітна, економічна і політична виходить кожного тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата \$1.00
За границею \$1.50
Поодиноке число 5 ц.

Адреса Редакції і Адміністративної
сторінки:
„КАНАДА”
261 Fort Street
Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly

Publishers
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd.
of CANADA
John Slezar -- editor.

Subscription Per Year \$1.00
Foreign Countries \$1.50
Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business matters address
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

УВАГИ.**САМІ НЕ ЗНАЮТЬ ЧОГО ХОТЬЯТЬ.**

В як дуже скрутнім положенію находяться пана ліберали, се можна бачити кождої дніни і на кождім місці. Вони, бідаки, вже самі не знають, чого хотіть, та чого мають вчинити ся. Що в дійсності воно так є, досить нам переглянути хочби лише справовдане з мітінгу, який відбувся в льокальній ліберальній екзекутиві дні 6-го жовтня.

З усіх приєутних на сім мітінгу найбільше впадає нам в очі знаний екс-міністер внутрішніх справ за часів правління Лорієра, Frank Oliwer. — Се той самий, що свого часу говорив в парламенті осі що: Мої пінові!.. Я не можу говорити про Духоборів, бо їх ще не знаю, але говорю про Галішени, по-заяк і в сім дістрікті, який я репрезентую, становить вони майже половину населення. На одній лише кілької е того „зілі“ вже близько 14,000, значить ся, цілій виборчий округ находити ся в їх руках... і що буде, як то напівдістане право голосування?.. Як же Вам се смаєк альбертійські Українці?

Подібних повинному виказів є дуже багато, та про них згадаємо пізніше, а сей один навели ми тому, щоби хоч в часті показати як наповні ліберали думають про нас.

— Бідаки п. Олівер, не могучинич закинути, на згаданім мітінгу виховавчі школійні системі в Манітобі, заявили, що не береся єї критикувати. Пе забув однак сказати, яки то в них просвітіта в Альберті, де після його слів англ. учителі повинувчили дітей говорити англійським акцентом, (хто забув послідні події Оліверських

учителів в Альберті з руськими малолітніми дівчата-ми?)

Ну, і справді є чим хвалити ся! На думку п. Олівера двомовна система в школах, се „brand of inferiority“ і „crime to the person“ а неморальне зносини з малолітніми дітьми, яких допускають ся англ. учителі, як назовете п. Олівер?

Та нараз, ні сіло, ні п. Олівер зміняє фронт і каже: Я годжусь з думкою п. Wilton-а і тілько до даю, що в ученю англійської мови конечним є уживати якогось іншого средства як сїї мови (англійської — Ред.)!

Як порозуміти таку бесіду п. Олівера? Не виходитьнич іншого, — а тільки то, що пана ліберали самі не знають чого хотіть.

Mr. Wilton, який теж забирає слово на сім мітінгу остро виступав проти римо-католиків, заслонюючись тим, що він є проти злуки держави з церквою, до чого власне стремять католики... Відразу однак накинув ся він на сепаратні школи, говорячи, що на згадані школи, не годить ся видавати державні фонди. Mr. Wilton забув, що католики також платять податки в державну казу, тож мають також право на свої школи... Чибатько поносили тягари держави, не має права дати своїй дитині такого виховання, як сам бажає? Чи се пане Wilton не є oposition to liberty and democracy“ з Вашої сторони? Яким чином можете відбирати горожанинови, рівному собі, право виховувати свою дитину так, як він хоче?

Коли хочемо бути справді „law abiding citizens“ (шануючими права горожанами), то памятаємо, що він коли ними не будемо, коли будемо виступати проти ядра нашої конституції, проти British North America Act, який на згадане поточне позволяє.

Та Вільтоноги не хтіть цілком о загальні добре, : лише о власні партійні інтереси. Панам лібералам не виходить з голови вибори; через то вони й говорять: „коби то нам до виборів, а там ми вже...“ Панам ліберали горячать ся а забувають що довкола них діється ся... Вони забули за провінцію Квебек, яка від часів конфедерації була в їх руках — а де вона тепер? — Що спіткало лібералів в Квебек, се стає ся з ними і тут і в інших провінціях, бо народ вже перестав віріти їхнім обіцянкам. Терпець уже увірвав ся і сей народ мується вреніті очистити себе зі струпа, яким ліберали сіли на його тіло.

Ми дводолені нашим правительством а вже найбільше міністерством просвіті, на котрого чолі стоять, такі люди, як гон. R. Coldwell.

Кому ми маємо завдячи-ти те, що маємо? Правда, учительство є плачеє ли-

ше по силах провінції, але й тут пав R. G. Coldwell порадив собі. Він вистарав своїм впливом, що учителям можна брати гомстеди, а час в котрім вони учать, вражовує ся їм до мешкання. І сим способом улекшив він доступ для учителя і в найдальші закупини нашої великої провінції.

А що зробили пани ліберали в сім напрямі? — Ничище раз нич!

Та вернім ся до того славного мітінгу ліб. екзекутиви. Забирали там ще слово пп. Hamilton, Martin і богато других, з іх біседи однак виходила пільга саламаха. Одні накидались на католиків та їх школи, другі знов на оренджменів, то на публичні двомовні школи в Манітобі і т. п.

Одним словом ліберали не знають самі чого вчинити ся та крутять ся на вісі боки, щоби стати на твердий ґрунт, який з підних усувається та грозить їм в кождій хвилі за гладою.

„ПЛЮЄ І ЛІЖЕ“

Ще нема місяця, як ліберальна „Фрі Прес“ на кидається на наші школи та руських поселенців в Канаді, писала, що руські поселені не суть і не будуть добрими горожанами Канади, бо вони не дбають про розвід сїї країни, а лише заробивши трохи гроша, вертають назад до старого краю. О скількою однак писаніна „Фрі Прес“ є правдивою, та оскільки редактори є посилугуються ся „фактами“, свідчить найліпше дебати в австрійськім парламенті, дні 21-го сего місяця, над еміграцією в загалі, а в особенности до Канади, Сполучених Держав.

В австрійськім парламенті говорено і доказувано цифрами, що для Австрії найбільше непожадано є еміграція до Канади, позаяк люди, які юдуть до Канади, не повертаються до старого краю, а прибавивши горожавство в сїї країні, виучивши ся тутешньою мовою, остаються тут на стало, виучують тутешню мову, та більше дбають про свое тутешнє жите, про тутешній, як про старий, край і т. п. „Фрі Прес“ піде се, однак без жадних застережень, без оправдання себе, що попорядні єї закиди проти нас були безпідставні, безосновні, неправдиві... Видно, що „Фрі Прес“ успіє стояти при своїй ложі, бо не має лиця тепер єї отверто спростувади — нам однак вистарчить сам факт, сама новинка, бо вже ся сама новинка дає здоровий польщник писакам від Фрі Прес, та силус їх лизати тепер те, на що передше плювали.

„Фрі Прес“, якраз подавала перед кількою днями єю вістку про зарядження австрійського правительства та дебати в австрійськім парламенті, піщаучи однак про се, не згадала і одним словом, що вся сїї попередна писаніна на Русинів в Канаді була чистою видумкою та вікченою ложею. З поширення приміру можуть

Дістаньте безплатну**ФАРМУ**

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

МАНІТОБІ

ДЕ

панує добробит.

Манітоба є славною через свою богату землю, которая родить найкрасивішу пшеницю в світі, а також і всяке друге збіже — овес, ячмінь іт. п. — і найкрасиву огородину в світі.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що привабила поселенців, а будучи найдавнішою заселеною она дає нагоду до успіху своїми школами, телефонами, дорогами і т. п.

Кожний фармер, що займається місціям господарством і плекає худобу, безроги, вівці і коні, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ринок в Західній Канаді. Все що фармер предукує зараз закуповується і завжди по добрий ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складаються з 160 акрів, роздаються поселенців Урядом і багато Русинів розпочали фармерство на сїї землі і тепер стоять на добром становищі.

Ісля хто не хоче зараз розчинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обставин краю, тобі може легко знайти роботу в а якій буде другій фармі за добру платню. Опісля набувши практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місяця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком європейським провінціям згучених разом. Приходить до Манітоби і буде співездежними.

Напишіть ще нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу. Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО якщо ви напишете до:

**Department of Agriculture
Winnipeg, Manitoba, Canada.**

Русини в Канаді переконані ся якою про ворожість ставовище лібералів та їх прислуги до нашого народу.

З давнішої писанини у „Фрі Прес“ виходило, що Русини, є найгірші мешканці Канади, що вони не виучуються ся тутешньою мовою, не дбають о добро Канади, а тільки використовують ся, забирають ся назад....

З дебати однак в австрійськім парламенті, виходить цілком противно, а се: що Русини власне канадизуються ся, значить остаються тут на стало, виучують тутешню мову, та більше дбають про свое тутешнє жите, про тутешній, як про старий, край і т. п. „Фрі Прес“ піде се, однак без жадних застережень, без оправдання себе, що попорядні єї закиди проти нас були безпідставні, безосновні, неправдиві... Видно, що „Фрі Прес“ успіє стояти при своїй ложі, бо не має лиця тепер єї отверто спростувади — нам однак

отсе вилала школільна рада в Вегревіл, під покровом міністра просвіти Бойла, не знайшов-би і у всім опльованій та вчесмінній Росії.

— На таке може здобутись хиба тільки одна російська чорна сотня, а другий ліберальний ряд в Альберті....

Редактор „Фрі Прес“ може занотувати, нокиць новий факт „прихильності“ лібералів до Русинів, про яку говорить в кождій числі своєї газети...

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ШКОЛА отворяється з днем 1-го листопада, де можна побрати науку гри на скрипці, фортепіані, мандоліні, гітарі, чельо, контрабасі і др. після дуже легкої методи і під проводом відповідних наукових сил. — Листові зголосження приймається з 1-го листопада на адресу:

Eugen Mironko,
267½ Selkirk Ave. Winnipeg,

або зголосувати ся особисто в адміністрації Канади.

Замовляюча картка ва „Канаду“.

Ruthenian Publ. Co. Ltd.
261 FORT Str. Winnipeg, Canada.

Прощу о висилку мені „Канаду“ почавши від.....

Імя.....

Адреса.....

Пошта.....

З ЛІБЕРАЛЬНОГО ЦАРСТВА.

Часопис „Новини“ донесить, що школільна рада в Вегревіл, в Альберті постановила видалити зі школи

Прикладовити со скрипку і пісні

CANADA

Winnipeg, Man.

П. КАРМАНСКИЙ.

МАЛПЯЧЕ ЗЕРКАЛО.

(Листи з Канади і про Канаду до „Канади”)

IV. Лист.

Meeting.

Я вже мав нагоду бути на публичному концерті вінницьких Українських на приватнім мітінгу, що від початку до кінця давав доказ, що у нас ще не загибає традиція козацької авархії і вісімках нарадах, за запрошенем, але ще ніколи не доводилось мешкати на зборах, де інтелігенти сходяться ся „з масою“ і обговорюють спільно сирви, що відвояють ся до цілій громади. Вінниці діждав ся правнику....

Віділ заміреної просвітно-економічної інституту скликає загальні збори, аби повідомити громаду про успіхи своєї дотеперішньої акції в цілі закупини „льотів“ під будову народної інституції. (В скобах залишаю, що таких інституцій було у Вінниці вже кілька та всі вони перемінились чогось в жidівські стоячи або синагоги серед середніх земляків збереглися лише їх назви, хоч сі інституції вже давно охрещено новими іменами). Та се не належить до річи.

Вел.. Хвальний виділ зложив, як значайно звіт з дотеперішньої своєї діяльності і на жадані громади передстав з гори до самого низу всі рубрики приходів і розходів та дістав „вотум“ довіра за теперішню свою діяльність з сим лишень застереженем, що він, себто хвальний виділ — не повинен устроювати військових концертів чи вистав як се виходить зі звіту діяльності виділу, бо се не входить в обсяг діла товариства, а що гірше воно получене з коштами винахму галі. Даремно виділ старав ся оправдати своє „прогрін се“ сим, що інакше гірше здобути гроши на згадану інституцію, бо нових „шейрів“ не прибуває зовсім, а гроши треба хоч 50 разів стільки, скільки дотепер виплинуло від поважних шероців; що з сих вистав і концертів, помимо получених з ними видатків, виділ зібрав майже пів тисячі доларів і збогатив касу і т. д. Все таки дісоначе остав дісонаанс; і богато нанів-членів не могло одобрити поступування виділу, що позволяє собі на такі незаконні „заслуги“. — Тай ще один дісонаанс викликав в салі сенсацію. Один з достойних членів звітів дуже бистроумно, що загальне майно товариства після звіту касира виносить тисячу, сєти, десятки і одиниці та ще з дробами, під час коли члени вкладали удалили лишень сотками. Здавалось, що аж сей інтересант забив не аби-якого цвяха в голову хвальньому виділу; тай справді було заслухано з серед авдіторії вінниця нові одобрені і він повів кругом салі поглядам поїдника. І знов довелося виділові читати звіт приходів від а до зет і поясняти, що гроши вложено до каси і вони принесли за такий а такий час такий а такий процент та що був ще і прихід із згаданих вистав і концертів. Одначє недовіре до виділу, «викликане зоміткою бистроумного детектика, лішилось м'як припиними далі і воно висіло у воздуху як сун, що дождає відновлені хвилі, аби кинутися на жертву. А вага зараз же й найшла ся.

Виділ, знаючи з досвіду, що авдіторія с терпеливі тільки до сеї хвилі, доки не приде пора збирати лепти на заплачене галі і що тільки до сеї як раз хвилі стане всім слухачам, часу аби брати участь у зборах, не поехав злагодити сю прику формальність що перед вичерпанем найважливіших точок програми сьогоднішнього мітінгу. — „З огляду на се, що капітал, який зібрав ся в наших руках, повинен лишити ся не доторкнем [..] слушно! слушно!“ просить ся панів членів зложити ся по п'ять центів на заплачене галі за нинішній мітінг“. — Так мотивував прелідатель свій апель до жертволовості громади. І зірвала ся буря... „Як то! ми дали удали, ми мусимо ходити, на мітінги, ми маємо ще оплачувати галю! А від чого нечлени?“ (Знов не зашкодить замітити, що задумане товариство чи інституція, хоч вона і має етику просвітні та народної, має бути чисто бізнесовою і тому не дивним що члені зложили на неї аж 1000 доларів). Здавалось що мітінг „розлетить ся“, бо половина членів вхопила за кanelюхи і подається до дверей; та завдяки притомності духа предідателя, який зазначив, що можна остати і сим членам, які не заплатять податку, вдалось зачіпти революційний елемент і вратувати мітінг. Зібрано гроши, галю заплачено. Се був новий здобуток виділу.

А тепер прийшла найважливіша точка програми. Хвальний виділ повідомляє поважаних панів-членів що на основі їх поручення з останніх зборів тін закупив за таку а таку суму лоти під будову інституції і посунув справу о один крок наперед. („А...“). Чи панове одобрюють сей крок виділу і хто має що до замінення? — „Я відзвиває ся один член — мушу висказати мое невдоволене, що мене виділ не радив ся“. — „А я — каже другий — не можу згодити ся на се куно, бо лоти є власністю моєго тяжкого ворога“. — „А я прошу панів — говорити третій — протестую против купна, бо я був би продав свою землю“. — „А я не можу згодитися на купно — нікого порука чинного, ци як там кажуть: „комішн““. — А мені — каже ще

інший — видить ся, що куплено за дуже дешево, а „таке мясо їдять інш“ — як сказав якийсь там вчений. And so on. — Гіділ слухав зернелюго всіх замітів і протестів і все мотає в усіх. Останній вислів се лиши „ліцензія поетичної, бо цілій виділ безвусий. Вінниці успокоїлись шанівні вінничанки і допустили до голосу предідателя. „З огляду на се, — прогремів він — що панове громади не в доволені з закупини, виділ приймає до відомості всі слухні заклини і що себе від них увільнити, ще сего тижня відповідає закуплені лоти і в сей споєві вдоволити усіх. А протягом сего року своєї діяльності розглянеть за ногими. „That's all right“. — Славно! — закримі авдіторія одвідушино. Але тут не обішлося ся без поправки нашого найбіstro умнішого інтересантів. „Я до сеї „разулюції“ каже він, додам ще що поправку: Хвальний виділ при другім закупині лотів буде старатися дістати „комішн“. Я є „public notary“ і це відповідною купна не перевів без „комішн“; пізнати що у виділі не засідає ніодин правник. І тому я ставлю що одно внесене, аби одного „з комітетів“ звалити, а на его місце вибрать правника“. — Річесне одобрено і вибрано на місце одного комітета із нового „комітета“, правника, що тому б місце був „оконном“ у громосця в Печихвостах, а тепер має на „мейн.стріт“ свій офіс в якого вінкі красується в злечених рамках великий образ прерії, що їх пероніли віа ріка і перерізує „Сіпіар“, а на літерах великих написи: „Грицько Незвайко“, а по англійску: „Harry Wiseman“ та ще і: „public notary“, а під сподом: „вступіть, а не пожалуйте, бо дістанте пораду, на що тільки схочете і не схочете“.

Оттак вибором правника до виділу післягода си є біжучі справи нинішнього мітінгу. І всі повставали до відходу, бо вважали програму вичерпаною доконанем такого успішного діла. Але предідатель був на стільки нечесний, що позволяє собі шановну авдіторію задержати ще на хвилину. „З огляду на се промови він що треба дати за закуплені лоти такий а такий завданок, а в каєї находиться ся лишень тільки а тільки грома, на нове будуть ласкаві порадити, де би роздобути гроши на сю ціль“. — „А що нас се обходить“ — відізвавася голоси — ви на се комітети, аби забивати собі сим голову“. — Та деякі були більше вразливими на роспіку виділу і стали радити ще над сюю точкою програми. Я — каже один нанапішко — знаю, що виділ „Народного Спасеня“ зібрав на вародні цілі 100 доларів і вишлю, аби ему відбрати єї гроши, бо ми також маємо народні цілі“ (Голоси одобрені). — „Я — каже дядь — знаю, що у адвоката Деринікіри вінчить ся легат на нашу інституцію, яким бл. п. Онуфрій Завицаний записав нам 200 доларів і зліжив его в офісі Деринікіри. Вправді єго офіс проданий нотареви Майєше Бессервісерови, але прецінь легат не належить до „real estate“ офісу“. (Славно!) — „А я би радив, говорив третій бефідник — аби взяли гроши від „провіднії“, яке існувало у Вінниці тому 5 літ, і мало щось коло тисячі“. (Сьміх і притакування). — Та сей бефідник не був такий щасливий у своїх внесеннях, як його попередники. На його нещасте найшов ся один „комітет“ згаданого покійного гуманного товариства який запротестував проти насильства всею силу чоловіка, якого хотять скривити.

„Брали-бисте?! Теб з маком — о! А де взяти гроши? Були, але нема.. Нас було сімох комітетів. Що ми винні, що деякі повтікали з виділу? Нема виділу, нема товариства. Що було робити з грошим? викинути на стріт? Ага! брав біс! Ми поділилися. Я взяв всего 100 доларів, але нотар Грицько Незвайко віврив щось три сотки. Так нам хотілось. Буде товариство, будуть і гроши, нема товариства, то що хочете?“

„Панове-кричить нововибраний виділовець, пан Гарі Вайсман, vulgo Грицько Незвайко — я протестую, аби приватні річі публічні на зборах поганого та гравірує і як ся птиця, що в свое гніздо тее.. and dat's all“.

Авдіторія рече ся, бе „браво“ передбесідникови нотара і кричать: „вехай говорить!“ — Пан предідатель замічає хитро: „З огляду на се, що пан Іван Дериміх говорить про річі, які не належать до річі та з другого боку з огляду на се, що сі річі суть для вас цікаві — чи панове годитесь на се, аби він говорив далі? Прошу піднести руки!“ — Всі з гімніком нотара підносять руки, а Іван Дериміх підносить як сбі. Він має охоту публічні свого товариша-комітета за те, що він віврив більше від него.

Що сталося далі, чим скінчилось останнє внесене що було замахом на майно товар. „провіднії“, і чи справді воно перейшло „більшостю голосів“ (справді не могло перейти залля опозиції подає Вайсмана) і чи вдалося ся нашому просвітно-економічному товариству перевести на своє ім'я трансакцію майна, як вже не усіх трох згаданих властителів, то бодай останнього, сего від скажу, бо була пізня година і я вийшов з галі „на свіжий воздух“.

Вертаючись з сего мітінгу і роздумував над діяльністю моїх заморських земляків, серед яких викинула мене на беріг житева філя, як Робізон Круо серед його товариців-немов; і подивляв витревалість земляків, що підносять руки, аби піднести руки, які вже дозволено у французів.

що місяці нові просвітно-економічні твори створюють все нові складки, друкують щерпи, відповідно до яких відповідно відповідні відповідні, відповідні друкери, купують зведені відповідні відповідні, відповідні твори, відповідні комітети і пр. і пр. і за всяку ціну хотять просвітитися відповідні. У сі твори відповідні добавчують я найкращу землеруку крестьянські будучності Канадської України. І юдів сірих, які може радіти лиш справжній патріот, по съїтії відповідні силу свого народу.

(Дальше буде).

ВІСТИ З КАНАДИ.

Наши агенти:

W. P. Hruszowy, P. O. Slater, Man.
T. J. Marciniv, P. O. Mink Creek, Man.
Nykola Ogrzylo, Sifton, Man.
S. Lytwyn, Winnipegosis, Man.
D. Torbiak, Poplarfield, Man.
D. M. Pryslak, Winnipeg Beach, Man.

зьких двомовних школах учти дітей одні годину денно по французьки, однак інші предмети, після згаданої ухвали, мали ся подавати по англійськи.

Французи запротестували проти сеїх ухвал, говорячи, що інших предметів повинно стати в іншій мові. Крім цього Рада Шкільна сепаративна школа в Оттаві, видала своїм учителям розпорядження, в якім прихована згадавши висні ухвалі, на що учителі охотно згодилися.

Канада виробляє поволи свою власну мову.

Після висказу съявленика Оліхіні, в Канаді повсюдно але певно, канадська осібна мова. Він говорить, що вже тепер інші канадські мови, є осібній канадський жаргон, який вже дуже ріжнить ся від мови, якою говорять в Старій Англії.

Просять ся всіх о численну участі. Комітет.

Консерватисти знов побідили.

В доновнію виборах в Мідлсекс, Онт., які відбулися в четвер минувшого тижня консерватисти знов віднесли побуду над лібералами. Кандидат консервативної партії дістав поверх 300 голосів більше від кандидата ліберальної. — Після висліду дотеперішніх виборів, можемо сподіватися, що за якийсь час з панів лібералів, які так було до тепер перлисі все наперед, не стане її сліду. Видно, що ліберальні пані дались неаби як в знаки населеню Канади, коли тутешні горожани гонять тепер їх зі всіх усюдів.

Сенесія французьких дітей і учителів.

Ворба за сепаративну школу в Оттаві Онт. прибрали в п'ятницю рано жерело природного газу на фармі Гільберта Нікольса. Сей газ вибухає з досить великою силою; коли його залило, то полумя вогню доходило до 30 фітів в гору.

Поява газу спрчинила се, що властителі доколічніх земель піднесли нагло ціну за свої землі, надіючи ся в короткім часі заробити на них добри гроші. Рівночасно на вістку про появу сего газу, виїхали на місце представителі різних компаній у Вінниці, щоби реконстатувати наочно та розслідити, чи не вдасться зробити якого інтересу.

Замасковані злодії обрали польську жінку. Троє замаскованих злодіїв закрали ся до дому польської жінки, дві милі на цінні від скінчилася на підставі ухвали парламенту в Онтеріо, якою дозволено у французів.

Пантелеймон Куліш.

Запорожський суд.

Удалили в бубни. Скрізь повітому місці почали гукати скличники: У раду! в раду! в раду! Усі заметушились і почали тягти туди де бито в бубни. Борші від всіх поспішили в раду братчики.

Чого се бить у вічові бубни? — питав один братчик другого, пробиваючись поміж людом.

Хиба не знаєш? — відказув той. — судити-муть Кирила Тура!

Посеред суднього колеса стояв Кирило Тур, потупивши очі, а кругом його все братчики, миране (простий народ, не козаки,) її собі перлися наперед, щоб подивитись на запорожський суд, та не таківські були Низовці, щоб пропустити до суднього колеса, кого не треба. Ставши пізчем поуз плече, рядів у три чи що, упертись у землю ногами, і вже як не товпилися іззаду городові козаки з мішанами і поспільством, не зузвили вони ні на пляд порожнього по середині місця. Хто бажав що побачити, або почути, то хиба через голови побачив; а богато людей повилізали на дуби, звідки дивились.

У первому ряді видно було Брюховецького (Мартин Брюховецький гетьманував після Богданового сина, Юрія Хмельницького.) з гетьманською булавою. Над ним військові хорунжі держали бунчук і хрещату хоругву. Коло його, по праву руку, стояв військовий суддя з палицею, а по ліву — військовий писар з каламарем за поясом, з пером за ухом і панером в руках; а далі по боках довгоусі діди Січові. Сі вже хотіть за старістю й жадного уряду не держали, а на радах їх рів була попереду. Не один із них і сам бував кошовим на віку, так тепер шановано і поважано як батьків. Пятеро їх стояло, як пятеро сивих, волохатих голубів, похиливши тяжкі від думок голови. Курінне отамання і всіка старшина докінчали перший обід вічевого колеса. Усі були без шапок: сказано — на судному місці.

Розпочав суд над Кирилом Туром батько Пугач. Вийшовши з ряду, уклонив ся на від чотирьох сторон низенько, потім ще відав осібно один поклон гетьманові, та дідам, та отаманам бо поклону і почав говорити голосно й поважно:

— Пане гетьмане і ви, батьки, і ви, панове отамани, і ви братчики, коробрії товариші, і ви православні християне! На чим держить ся Україна, як не на Запорожі? А на чим держить ся Запорожжя, як не на давніх, предковічних звичаях? Ніхто не скаже, коли почалось козацьке лицарство. Почалось воно ще за наших славних предків наших Варягів, що морем і нолем слави у всього съвту добули. Отже ніхто з козацтва не покаляв твої золотої слави — ні козак Байди, що висів в Цареграді на залізному гаку; ні Самійло Кішка, що мучив ся підесіть чотири години в турецькій катозі, — по каляв сі тільки один паливода, а той паливода стоїть перед вами!..

Та взяв Кирила Тура за пілечі і й повернув його на всі боки. — Дивись, — каже, — вражай сину, в вічі добрихлюдів, щоб була іншим наукі!

— Що ж сей паскудник учинив? — став і знов глаголати батько Пугач до громади. — Учинив таке, що тільки тифу! Не хочеть ся й вимовити. Зніхавсь поганій з бабами і наробыв сорому товариству на всі роки. Пане гетьмане, і ви панове отамани, і ви братчики! Подумайте, порадьтеся і скажите, як саме є ордену збургись? Яку-б кару ледачому пакуєнкову здекритувати?

Ніхто не вириавав із словом; усі жали, що гетьман скаже. А діди кажуть: — Говори батьку гетьмане; твое слово — закон.

Брюховецький скочив ся у трі погиблі та й каже: — Батьки мої рідні! Що ж здолаю видумати путне своєм нікчемним розумом? У вапніх то сивих, шанованих гетьвах увесь розум сидить! Ви знаєте всі стародавні звичаї і порядки — судіть як самі знаєте, а мое діло якщо булавою, та й нехай потому буде. Не дармо же я віз-вивів із Запорожжя на Вкраїну; порядкуйте по сігородавніому, як самі знаєте, а я свого розуму супровівши не покладаю. Усі ми перед вашими сивими чупринами літі і дурні.

Ну коли так, — кажуть діди, — то чого ж довго міркувати? До стовна та киями!

Гетьман махнув булавою. Вічове колесо заворушилось. Раді кінцев.

Горонаху Кирила Тура, звязали вер'ювками та й позели до стовна, що стояв не далеке. Привязали бідлаху так, щоб можна було повернутись на всі боки, ще й праву руку оставили на волі, щоб можна було бідлаху достати ківш та випити меду, або горівки; бо гоцілось у тих химерних Низовців, що коло стовна тут же й горілка стоятиме у ліжечці і колачів'яремето — раз діл того, що завдавши голові хмелю, не тяжко будо горонахі кінчати жизнь. а в друге для того, щоб охочінні козаки бралися за ківш. Тут бой ківш лежав оберемок. Отсі-ж усіяний братчин, ідуши мимо, зупинять ся коло стовна, випив коряк меду, чи горівки, і колачем закусить, візьме ківш, ударить раз винуватого

по спині та й пішов своєю дорогою. „А вже в іх таке було прокляте заведене, — розказують було старосвітські люди, що як сім раз вдарити кіякою то хлібом не будеш єсти“. Рідко, рідко трафлялося, що жаден братчик до ківша не доторкається, а проходив мимо, і мов не бачити нічого. То було простоїть бідний тімаха свое времена, відважується й прав. Тільки, щоб заслужити таку ласку в товариства, треба було козакові не знати яким бути лицарем. Правда, їй Кирило Тур був у Січі на ж його була дуже тяжка; більшої вини ні вебуло, здається, як в Запорожжі над оте скакання в гречку. Тим то інший братчик, хоть й жалував дуже козака, та щоб не розіподіяв такий гріх між молодиками, ішов і брав за ківш. Хиба вже, глянувшись на Кирила Тура, перемав своє жорстоке Запорожжє серце. Знаєте, чи раз вже що доводилося у-купі яку приголом на диких полях терпіти, або один одного з бід визволити?... Так, згадавши старовину, братчик і руку опускав і мов не вів, від стовна відходив.

Ще-ж до того беріг Кирила Тура від лихої халени й побратим його Богдан Чорногор. Сей ходачи круг стовна, одного запросив покірним проханнем, другого попрікне про яку небудь Кирилову послугу, а на іншого блазня то й посварить ся; то такий, знаючи Чорногорське завзяття, відійде, мов кіт від сала, хоть би й рад горівки покушувати. Благаючи іншого отамана, аж слізми обливався вірний Турів побратим; а в Січи велико стояло таке шире побратимство.

Аж ось іде просто до стовна батько Пугач. Сього похмурого дідугана не песьмів Богдан Чорногор нічим попрікнути; а де вже на його сваритись; хоть же б бажав благати, то й язик не ворочається ся. Так як молодий цуцик ховається під ворота, побачивши старого сусідського бровка, так бідний чорногорець відступивши від дороги дідові. А той прийшов до стовна, винув коряк горілки, ще й похвалив, що добра горілка; закусив колачем, узвів урви ківш. — Повернись — каже, — сяяний-такий сину.

Сердега повернувесь, а він йому так відважив кілем по плечах, що аж кістки захрумкотіли. Однак Кирило Тур показав себе добрим Запорожцем: і не зморшившівся і не застогнав.

Знай ледащо, як шанувати козацьку славу! — скавав батько Пугач, положив кій та й пішов собі геть.

Дивлячись одалеки на запорожський прочухан, Петро поміркував, що не богато Кирило видіє жити таих гостинців. Жаль йому стало нетяги: підійшов до його, чи не даст якого завіту сестрі та матері.

А Богдан Чорногор думав, що хоче попробувати, чи кріпкі в Тура пілечі: — Море! Я не попонущу усіякому захожому знущатись із мого побратима! Доволі й своїх братчиків.

— Богацько ж мабуть і в тебе в голові мозку! — Каже Кирило Тур. — Пусти його; се добра людина у багно тебе не вточне, як завязнені, а хиба з багна витягне. Здоров був, братіку! Бач, як гарно в нас трактують гостіні? Се вже не герячі млинчики, пане брате! Винемо-ж по коряку щоб не так було гірко.

— Пий, брате сам, а я не буду, — каже Петро, — щоб іще ваші діли не звеліли від深切и кілем.

Ну, бувайте ж здорові, братці! — каже Кирило Тур, — виню яй еам.

— Що скажати матері та сестрі? Поспішав Петро.

Згадавши про матір та про сестру, Кирило Тур винув голову далі й каже з пісні:

Ой котрий, козаченки, буде з вас у місті
Поклонітесь старі неньків нащасій невісті;
Нехай плаче, нехай плаче, а вже не виплаче,
Bo nad сином, на Кирилом, чорний ворон кряче

— Се таки й станеть ся з тобою, превражай сін, — каже підходячи один Січовий дід; а за ним іде ще троє. — Не виновай, каже, на те, що молоді тебе обходять; ми й самі тебе вкладемо, єсть лай лиш по коряку горілки.

Та й узвів коряк; зачерпнув, винув, покрекав, та вязвивши за ківш, каже: — Як вам здасть ся, батьки? Я думаю, дать йому раз по голові, та й нехай пропаде ледащо!

— Ні, брате! — каже другий дід, — ніхто з нас не зазнав, щоб коли-небудь бито винуватого по голові. Голова — образ і подобіє Боже: гріх підіймати на неї ківш. Голова нічим не винна; із серця ізходить помішаність зла, „убійства, прелюбодія, любодіяння, татьби, голова, брате, — нічим не винна.

— Так, що-ж, брате — каже третій дід, — коли того проклятого серця дубиною не достаєш? А по пізчах не добити нам съвівала й обухом. А школа пускати на съвіт такого гріховола: і так уже чорт знає, на що перевордиться славне Запорожжя.

— Послухайте батьки, мої ради, — каже четвертий дід. — Коли Кирило Тур віддергить сей проклятий ківш, то нехай живе: такий козацьлюга на що небудь здасть ся...

(Конець буде.)

Добре ради.

Як пізнати чи фляшок та закоркувати. В протягу гижня се домашне вино буде готове до ужитку.

Съмішне.

Нещастє,

— Ти знаєш Петра?

— Та то мій приятель

— Диви! Таке нещастє з

ним учіло ся!

— Щож таке:

— Вчора рано ще ми разом спідали, такий був веселій, їв — а за дві години чую...

— Що, умер може?

— Коби тілько се, — а то оженив ся.

Розумованелити- ни.

— Мамо, чи я дістану нову ляльку? — питась мала дитина.

— А нашо-ж тобі нової ляльки? преп'ята сіла ще цілком добра!

— Я це також цілком добра, відповідає дитина, а ви дістали нову ляльку (т. з. дитину)

Тяжке рішене.

— Одна лондонська часини розказує цікаву пригоду якогось англійця з урядником від пашпорти в Росії — Урядник — переглядає папери Англійця і каже;

— Ви не можете остати тут, в Росії. В протягу двох чотирьох годин мусини наші край покинуті.

— Добре, я вийду сейчас.

— А чи маєте пашпорт за границю?

— Ні!

— В такім случаю виїхати не можете. Даю вам двадцять чотири годин до надуми, що гадаєте зі собов аробити...

Між супругами. Вона: — Мені снілося сеї нощі, що ти мені кунів но ву дуже гарну сукню.

Він: — При найближшім сні можеш вже ній ходити.

В школі.

Учитель: — Іванку, чому твій брат не прийшов синій до школи? — Може йому що бракує? (Чи не слабий Іванко?) — Так.

Учитель: — Щож йому бракує:

Іванко: — Штанів, прошу пана професора,

Велика легкодушність.

Злодій витягнув якомусь панкови п'ять тисяч доларів в банкнотах і опісання говорить до себе:

— Яка велика легкодушність! п'ять тисяч банкнотами носити в кишені! Мігби що інший йому був витягнути!

Хочете научитись скоро говорити читати і писати по англійські і полішити свій по

бут в Канаді? — Зголосіть ся на адресу 686 FLORA AVE. по 6-ї год. вечером до J. WAGNERA.

Наука відбувається вечірами. За

Dr. B. GERZABEK

Одинокий Руський Лікар ві старого Краю в Канаді.

СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАВОСТИЙ

Приймає хорих дома від ч. 413 SEL в лічниці ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНИЙ, KIRK AVE на роз'їзд Salter & Pritchard від год. 1-3 по позднім і від 9-10 вечором. Telephone: St. John 866 як також WINNIPEG, MAN.

МІСЦЕВІ ВІСТИ.**Руська музична школа.**

Д. Евген Миронко отворив сими днами музичну школу під ч. 267% Селкрайк аве., недалеко Квінс Театру. Буде від учти любителів і охочих до науки на всяких інструментах, позаяв сам поєднане і практику граня на ріжних інструментах. —

Між нашими людьми у Вінніпегу є богато молодців, які мають вже початки, однак суть за мало виникли в музиці. Користним проте було б для них, використати тенерішню нагоду, та винесуючись до загаданої повищше інкомі, доповнити своє знання і стати майстрами свого фаху. —

Русини міста Вінніпегу щ. до цього часу не мають своїх оркестрів, а від всяких погребах мусить удавати ся до Жидів або других народностей, а за їх услуги мусить платити великі гроші. — Беруть від нас чужі, — чому-б не можли взяти та заробити її? — Тож до школи, панове музиканти, та зможете як найскоріше свою руську оркестру!

Грозила чоловікові револьвером.

Вчора арештовано Марію Кузьову, що під грозою револьвера жадала від свого чоловіка грошей. — Чоловікові Марії ще давніше присудив поземний суд платити по 20 дол. місячно на удержане. Коли чоловік не хотів платити її притягнені судом гроши, внала вона до хати під ч. 128 Гіттінгес аве. де менікав її чоловік із виміреним в його голову револьвером, зажадала грошей.

— Чоловік відобразив від револьвера та покликав поспішно як арештувалася очай душну жінку.

У Вінніпегу почала виходити нова польська часопис під „Газета Народова“.

Сее друга з ряду польська часопис в Канаді.

— Минувшої суботи відіграло тов. „Боян“ у Вінніпегу представлена „Наймічка“ з досить добрим успіхом, Чистого доходу, як довідуюмо си, було поверх 20 дол. —

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

УПАВ з слупа на землю.

Під час праці на телеграфічнім стові, на розі улиць Мейн і Магнус зістав Фред Фініс поражений електрикою і упав наземлю з висоти 20 футів. Фініс відвезено сейчас до міського шпиталю де сконстатовано, що він дізнає лінне внутрішніх ушкоджень і помимо упадку з такої висоти, не зломив в собі жадної кости.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**

В місті Нью Йорку, при

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.**Великий пожар в Нью Йорку.**